

Berenschot

A photograph of a man and a woman walking through a forest. The man is wearing a dark jacket and the woman is wearing a patterned jacket. They are walking on a path covered with fallen leaves. The background is a dense forest with trees and foliage. The overall tone is warm and autumnal.

Kostprijsonderzoek huishoudelijke hulp

Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen, gemeente
Meppel en Staphorst

Inhoudsopgave

- 1 Introductie van het onderzoek
- 2 Aanpak en toelichting op het onderzoek
- 3 Uitkomsten van het onderzoek
- 4 Conclusie en aanbevelingen

1

Introductie van het onderzoek

Kostprijsonderzoek huishoudelijke hulp

Introductie van het onderzoek

De samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen en de gemeenten Meppel en Staphorst (hierna: de inkoopregio) kopen gezamenlijk de huishoudelijke hulp in.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen huishoudelijke hulp 1 (HH1) en huishoudelijke hulp 2 (HH2). De huidige contracten zijn met één jaar verlengd tot en met 31 december 2021. De inkoopregio wil middels een open-house de huishoudelijke hulp in 2022 opnieuw aanbesteden.

De inkoopregio wil de tarieven onafhankelijk laten vaststellen voor beide producten.

Aan Berenschot is als onafhankelijk organisatieadviesbureau de volgende vraag gesteld:

Wat is een, conform de HV-schaal, een reëel tarief voor huishoudelijke hulp 1 en huishoudelijke hulp 2 voor 2022?

Berenschot

2

Aanpak en toelichting op het onderzoek

Kostprijsonderzoek huishoudelijke hulp

Onderzoeksopzet

Stap 1

Gezamenlijk van start

Het vaststellen van het plan van aanpak, de structuur van de rapportage en het ophalen van de meest recente informatie.

Stap 2

Uitvraag bij aanbieders

De betrokken aanbieders hebben het invulformat ingevuld voor de inkoopregio.

Stap 3

Validatie en terugkoppeling voorlopige resultaten

De aangeleverde gegevens zijn gevalideerd. Berenschot heeft de gegevens samengevoegd met informatie uit andere onderzoeken en eigen referentiemateriaal.

Stap 4

Opstellen en bespreken adviesmemo

Het bespreken van de voorgestelde parameters met de opdrachtgever.

Toelichting op onze aanpak

Huidige tarieven

Berenschot is niet betrokken geweest bij de advisering van de huidige tarieven. Deze zijn dan ook niet als uitgangspunt genomen. Berenschot heeft uitsluitend gekeken naar de productbeschrijvingen, de aangeleverde informatie en eigen referentiemateriaal. Berenschot adviseert de inkoopregio over de hoogte van de verschillende kostprijs-elementen. Het staat de inkoopregio vrij om hiervan af te wijken.

Betrokken aanbieders

Om tot tarieven te komen, hebben gecontracteerde aanbieders deelgenomen aan het onderzoek. In onze aanpak is zorgvuldig gekeken naar de input van aanbieders. De input van aanbieders is gecombineerd met resultaten uit andere kostprijsonderzoeken en onze benchmarkgegevens.

Reële tarieven

Berenschot stelt zich op als onafhankelijk bureau. Iedere aanbieder heeft andere kostprijzen. Omdat de inkoopregio voor alle aanbieders met uniforme tarieven wil werken, berekent Berenschot de 'reële tarieven'.

Een reëel tarief moet volgens ons een (gemiddelde) aanbieder in staat stellen om een gezonde bedrijfsvoering te realiseren. Dit betekent niet dat de tarieven voor alle aanbieders kostendekkend moeten zijn.

Toelichting op onze aanpak

Uitvraag

Berenschot heeft informatie uitgevraagd bij de gecontracteerde aanbieders in de huidige situatie. Het invulformat dat gebruikt is, volgt uit de rekentool die Berenschot ontwikkeld heeft voor de VNG en betrokken brancheverenigingen.¹ Het invulformat is uitsluitend gebruikt om inzicht te krijgen in de opbouw van de kostprijscomponenten van aanbieders.

Vergelijkbaarheid

De uitkomsten van dit onderzoek zijn een resultaat van de -voor dit onderzoek- gekozen aanpak, de input van aanbieders en de productbeschrijvingen (en bijbehorende verplichtingen) van de inkoopregio. Doordat de aanpak en uitkomsten regio- en tijdsgebonden zijn, zijn deze niet te vergelijken met uitkomsten van andere onderzoeken in andere gemeenten.

Kostprijscomponenten

De tarieven zijn opgebouwd op basis van de volgende verschillende kostprijscomponenten (zie figuur 1).

Figuur 1. Vereenvoudigde weergave van het kostprijsmodel.

3

Uitkomsten van het onderzoek

Kostprijsonderzoek huishoudelijke hulp

Uitvraag

Respons op uitvraag

Bij dit onderzoek is het opgestelde format naar vijftien aanbieders verstuurd van de in totaal twintig gecontracteerde aanbieders (HH1 en HH2). In totaal hebben dertien aanbieders het ingevulde format geretourneerd, welke bruikbaar waren voor de analyse.

Validatie

Op basis van de invulformats hebben wij verschillende verdiepende vragen gesteld. Naar aanleiding van deze vragen, hebben sommige aanbieders op onderdelen extra input geleverd. Wij hebben in ons onderzoek geen aansluiting gezocht met de jaarrekening en dus niet inhoudelijk gevalideerd. Wij willen de aanbieders danken voor de constructieve medewerking aan het onderzoek.

Kostprijsselementen bij HH1 en HH2

De verschillende kostprijsselementen verschillen in beperkte mate tussen HH1 en HH2. Het merendeel van de aanbieders geeft aan dat er het personeelsbestand niet anders is opgebouwd voor HH2. De inkoopregio heeft daarom besloten om voor HH1 en HH2 één tarief te berekenen.

In de volgende paragrafen koppelen wij de resultaten per onderdeel terug.

Inschaling

Wij hebben aanbieders gevraagd om inzicht te geven in de huidige inschaling.

Inschaling in HV5+

Verschillende aanbieders hebben aangegeven de relatief dure schaal HV5+ te gebruiken. Wij hebben deze inzet niet kunnen valideren en er daarom voor gekozen om deze inschaling te combineren met de inschaling HV5.

Inschaling verandering in 2022

Medewerkers die in dienst zijn/blijven bij aanbieders stijgen elk jaar een trede in de loonschaal. Echter, het is onduidelijk in welke mate de stijging in treden wordt beïnvloed door de uitstroom en instroom van medewerkers.

Om tot een uniforme werkwijze te komen heeft Berenschot de inschaling voor 2022 vastgesteld op basis van de huidige inschaling en door een aanname te doen voor het verloop naar hogere schalen.

Verwachting inschaling in 2022

Op basis van de huidige inschaling verwachten wij dat 80% van het huidige personeel volgend jaar werkzaam is in een hogere trede, de overige 20% stroomt dan opnieuw in. Hierbij is de aanname gedaan dat deze 20% nieuwe instroom volledig instroomt op salarisschaal HV0. HV5 is de hoogste salarisschaal; hier is de verwachting dat 80% van de medewerkers in HV5 blijft en 20% uitstroomt.

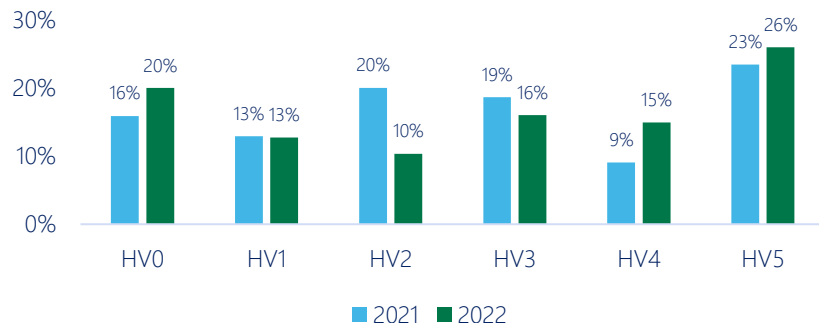
Inschaling

Gewogen en ongewogen inschaling

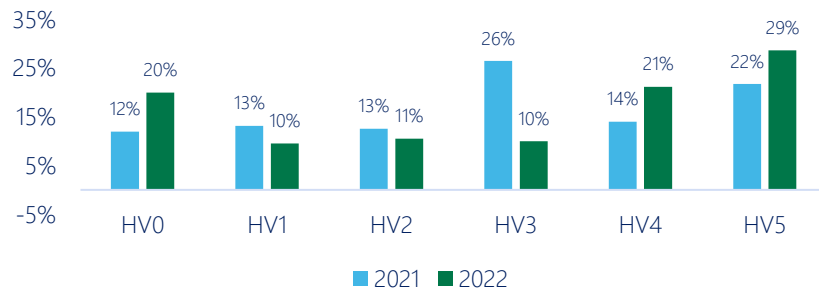
De inschaling is op twee manieren berekend: middels een gewogen gemiddelde en een ongewogen gemiddelde. Bij het gewogen gemiddelde hebben we de aanbieders met meer gewerkte uren zwaarder laten meetellen in het gemiddelde. Bij het ongewogen gemiddelde hebben we alle aanbieders even zwaar laten meetellen in het gemiddelde.

In overleg met de inkoopregio is er gekozen om de inschaling van HH1 te gebruiken voor de berekening van het tarief.

Funciemix HH (ongewogen)

Inschaling HH (gewogen)

Figuur 2. Inschaling: gewogen en ongewogen

Productiviteit (1/2)

Onder de correctie van productiviteit verstaan wij alle uren waarvoor de werkgever aan de medewerker wel (volledig) loon betaalt, maar waarvoor geen financiële vergoeding van de opdrachtgever tegenover staat.

In de volgende paragrafen beschrijven wij de opgehaalde informatie per onderdeel.

Ziekteverzuim

Hoewel wij het volledige ziekteverzuim hebben opgevraagd, dient in de berekening van de productiviteit alleen gecorrigeerd te worden voor het verzuim waarvoor de werkgever loon doorbetaald. Wij hebben gekeken naar de huidige situatie en de 'normale' situatie. Het gemiddelde ziekteverzuim bij aanbieders in de huidige situatie is 7,9%. Het gemiddelde ziekteverzuim in de VVT-branche is 7,0% (Branche Viewer VVT 2016 tot en met 2020). Wij hebben dit percentage overgenomen in de berekeningen.

Verlof

De correctie voor verlof is volgens de cao vastgesteld (237 uren bij volledig dienstverband (12,6%).

Reiskosten

In de cao staat opgenomen dat aanbieders verplicht zijn om reistijd tussen cliënten door te betalen. Uit ons onderzoek blijkt dat aanbieders hier verschillend mee omgaan. Wij hebben hiervoor een correctie van 0,5% opgenomen. Dit is gebaseerd op het gemiddelde van de aanbieders. Tevens houden wij rekening met de reiskosten. Het gemiddelde van aanbieders is € 0,53 per gewerkt uur. We zien een grote spreiding, daarom is ervoor gekozen om de mediaan te gebruiken (€ 0,50 per gewerkt uur). Berenschot ziet doorgaans reiskosten variërend van € 0,35 tot € 0,50. Deze kosten zijn sterk afhankelijk van de mate van stedelijkheid van de regio.

Productiviteit (2/2)

Scholing

De cao verplicht om 2% budget op te nemen voor de ontwikkeling van medewerkers. Wij zien dat organisaties hier verschillend invulling aan geven en dat deze 2% niet altijd in praktijk wordt gebracht. Aanbieders gaven gemiddeld 1,7% aan.

Wij adviseren om de 2% correctie voor scholing over te nemen. Wij adviseren om de scholing onderdeel te laten zijn van de gesprekken tussen de inkoopregio en aanbieders om gezamenlijk te kijken hoe de rol/impact van de huishoudelijke hulp vergroot kan worden.

Tabel 2. Productiviteitsopbouw

Categorie	Uren	In procenten
Ziekteverzuim	131	7,0%
Verlof	237	12,6%
Scholing	38	2,0%
Zakelijke reistijd	9	0,5%
Productiviteit	1462	77,9%

Sociale lasten

Sociale lasten als opslagpercentage

In het invulformat zijn de sociale lasten als totale opslag op te geven, maar ook te berekenen. In totaal hebben zeven organisaties de sociale lasten als opslag opgegeven. Zes organisaties hebben de sociale lasten op basis van de sociale verplichtingen berekend. Deze opslag voor sociale lasten is gebaseerd op de verplichtingen uit de cao VVT 2019-2021. Voor beide berekeningen is gecorrigeerd. De gemiddelde opslag van de sociale lasten bedraagt 25,2%. De hoogte hiervan wijkt af per schaal. Wij adviseren om de percentages in Figuur 3 over te nemen.

We hebben de opslag voor sociale lasten getoetst aan de sociale verplichtingen. Voor zover bij ons bekend vallen alle sociale verplichtingen binnen de opslag van 25,2%.

Figuur 3. Opslag voor sociale lasten per schaal

Overhead en opslag risico, innovatie en marge

Definities

Onder de overheadkosten vallen de kosten voor overheadpersoneel, inhuur/uitbesteding van overheadtaken, materiële overheadkosten, kosten voor vastgoed en overige personele kosten. De volledige definitie is te vinden in bijlage 1.

Hoogte van de opslag

Op basis van de aangeleverde informatie hebben wij de opslag voor overhead en overige kosten in dit onderzoek meegenomen van 21,0%. Het gemiddelde van aanbieders is 21,1%. Berenschot ziet doorgaans een vergelijkbare opslag voor overhead (tussen circa 20% en 23%).

Gemeentelijke eisen

Een groot deel van de aanbieders heeft aangegeven dat er geen aanleiding is om een opslag voor gemeentelijke eisen te verwerken in het tarief. Op basis daarvan hebben wij geen aanleiding gezien om een opslag voor gemeentelijke eisen te verwerken in het tarief.

Opslag voor risico, innovatie en marge

Wij adviseren om in de berekening een opslag voor risico, innovatie en marge mee te nemen van 2,5%. Aanbieders geven een gemiddeld opslagpercentage aan van 3,3%.

Samenvatting resultaten onderzoek

In deze tabel zijn de onderzoeksresultaten samengevat.

Tabel 3. Samenvatting onderzoeksresultaten

	HH 2021	HH 2022
1. Inschaling		
<i>Ongewogen</i>	€ 12,96	€ 13,03
<i>Gewogen</i>	€ 13,10	€ 13,29
2. Eindejaarsuitkering	8,33%	8,33%
3. Vakantiegeld	8,00%	8,00%
4. Productiviteit	77,9%	77,9%
5. Reiskosten per gewerkt uur	€ 0,50	€ 0,50
6. ORT	N.v.t.	N.v.t.
7. Opslag sociale lasten (gemiddeld)	25,2%	25,2%
8. Opslag voor overhead, materiële en overige kosten	21,0%	21,0%
9. Opslag voor risico, innovatie en marge	2,5%	2,5%
Tarief		
<i>Ongewogen</i>	€ 30,94	€ 31,08
<i>Gewogen</i>	€ 31,21	€ 31,62

4

Conclusie en aanbevelingen

Kostprijsonderzoek huishoudelijke hulp

Conclusies en aanbevelingen

Tarieven

Wij adviseren om de huidige tarieven te verhogen tot de kostprijs van 2022. Wij adviseren om hiervoor het gewogen gemiddelde van de inschaling te hanteren.

Inschaling 2022

Medewerkers die in dienst zijn/blijven bij aanbieders stijgen elk jaar een trede in de loonschaal. Echter, het is onduidelijk in welke mate de stijging in treden wordt beïnvloed door de uitstroom en instroom van medewerkers. Om deze stijging op te vangen, adviseren wij om volgend jaar opnieuw de samenstelling van het personeelsbestand van aanbieders in beeld te brengen en op basis daarvan tot een besluit te komen over de hoogte van de indexatie. Indien gewenst kan Berenschot deze berekening voor de inkoopregio uitvoeren. Het alternatief is om hiervoor een aanname te doen, zoals wij in voorliggende rapportage hebben gedaan.

Combineren van HH1 en HH2

Wij adviseren om vergelijkbare tarieven voor HH1 en HH2 vast te stellen. Wij hebben geconcludeerd dat de meeste aanbieders geen andere kosten maken voor HH2 ten opzichte van HH1.

Gewogen inschaling vs. ongewogen inschaling

Het tarief voor huishoudelijke hulp is op twee manieren berekend: met een gewogen gemiddelde en een ongewogen gemiddelde van de inschaling. Wij adviseren om het gewogen gemiddelde van de inschaling te gebruiken bij het vaststellen van de tarieven. Aanbieders met meer gewerkte uren worden in deze berekening zwaarder gewogen. Aangezien één aanbieder meer dan 1/3 van het aantal gewerkte uren heeft uitgevoerd, willen wij hiervoor corrigeren. Voor de andere (kostprijs)parameters hebben wij niet gewogen.

Conclusies en aanbevelingen

Toekomstige ontwikkelingen en indexatie

De kostprijzen zijn gebaseerd op de kostprijs-elementen en verhogingen die voor 25 augustus 2021 bekend zijn. Mochten er zich op een later moment alsnog wijzigingen voordoen, bijvoorbeeld in de cao's, dan is dit aanleiding om de tarieven opnieuw te herzien. De tarieven zijn op basis van de meest recente gegevens in 2021 berekend. De huidige cao VVT vervalt per 31 december 2021.

Wij adviseren om de tarieven jaarlijks te indexeren waarin u de volgende verhouding hanteert. Deze verhouding is mede gebaseerd op de uitkomsten van dit onderzoek:

- Weging cao VVT + evt. stijging treden: 80%
- Weging consumentenprijsindex: 20%

De hoogte van de consumentenprijsindexatie wordt berekend aan de hand van de volgende formule: $(\text{indexcijfer nieuw} - \text{indexcijfer oud}) / \text{indexcijfer oud} \times 100$. Het meest recente vastgestelde percentage heeft betrekking op juni 2021 en bedraagt **1,9%** ten opzichte van het voorgaande jaar¹.

Aanbeveling: de weg richting een goede samenwerking

In het sociaal domein hebben gemeenten en aanbieders elkaar als partners nodig. De vraag is: hoe kan je ervoor zorgen dat zij samen het beste resultaat bereiken? De volgende adviezen kunnen daarbij helpen:

1. **Zorg voor een duidelijk aanspreekpunt voor de aanbieder en weet wie allemaal betrokken is.** Met die duidelijkheid voor de aanbieder en het eigen overzicht, voorkom je dat de weg naar de wethouder te snel gevonden is en kan je de goede collega's betrekken op het juiste moment. Met concrete afspraken wie wanneer contact heeft, kunnen gemeente en aanbieder hun tijd efficiënt inzetten. Maak die afspraken ook voor als het misgaat: je kan zo sneller zaken weer op de rit krijgen.
2. **Bouw een relatie op - zowel formeel als informeel.** Niet alleen de uitvoering, maar ook de relatie tussen gemeente en aanbieder heeft aandacht nodig. Denk aan een leercyclus waarin gemeente en aanbieder regelmatig spreken over de samenwerking, resultaten en successen. Een interne leercyclus is ook interessant en levert vaak evengoed inzichten op over hoe nog beter resultaten te bereiken!

3. **Wees je bewust van je rol als opdrachtgever.** De gemeente is opdrachtgever en moet voldoende in huis hebben om te sturen en te controleren. Probeer daarbij de verleiding te weerstaan om je te veel te bemoeien met de uitvoering. Daarnaast helpt het als de gemeente weet hoe zij zich wil opstellen (meer als partner, meer sturend, etc.) en de verschillende collega's zich daar bewust van zijn.

We hopen dat deze tips helpen. Meer weten of andere vragen? Neem contact op! Berenschot heeft ruimschoots ervaring in het sociaal domein en met opdrachtgeverschap en wij denken graag met u mee.

Berenschot

www.berenschot.nl

 /berenschot

Bijlage 1: definities overheadkosten

- Overhead personeel wordt gedefinieerd als: management (hoger management en operationeel management), stafpersoneel (beleid, marketing, communicatie, beleid en planning), administratief financieel personeel, ICT-personeel, P&O, arbo en opleidingen, secretariaat.
- Materiële overheadkosten wordt gedefinieerd als: hardware en software, repro/drukwerk, communicatiekosten (telefonie, internet), kosten algemeen beheer (advies, accountants, exclusief dienstreizen) en overige algemene kosten. Deze kostenpost is inclusief zakelijke lasten en verzekeringen.
- Kosten voor vastgoed worden gedefinieerd als: onderhoud, dotaties, energiekosten, huur en operationele leasing en interest. Bij individuele begeleiding maken we onderscheid tussen de opslag voor 'op locatie' en 'thuis'. Het betreft hier de vastgoedkosten die zijn toe te schrijven aan de geleverde zorg (bij individuele begeleiding) plus de vastgoedkosten die gepaard gaan met overheadpersoneel/-diensten.
- Overige personele kosten worden gedefinieerd als kosten voor vervanging bij verzuim, kosten voor beroepsregistraties, kosten voor werving & selectie en materiële opleidingskosten.